BESCHIKKING VAN HET HOF (Vierde kamer)

8 oktober 1998 *

In zaak C-228/97 P,

H. Kuchlenz-Winter, ex-echtgenote van een voormalig ambtenaar van het Europees Parlement, wonende te Kehlen (Luxemburg), vertegenwoordigd door D. Rogalla, advocaat te Sprockhövel, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg bij Decker, Braun & Wagner, advocaten aldaar, Avenue Marie-Thérèse 16,

rekwirante,

betreffende hogere voorziening tegen het arrest van het Gerecht van eerste aanleg (Eerste kamer) van 16 april 1997, Kuchlenz-Winter/Commissie (T-66/95, Jurispr. blz. II-637), strekkende tot nietigverklaring van dat arrest,

andere partij bij de procedure:

Commissie van de Europese Gemeenschappen, vertegenwoordigd door J. Currall, juridisch adviseur, als gemachtigde, bijgestaan door B. Wägenbaur, advocaat te Hamburg, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg bij C. Gómez de la Cruz, lid van haar juridische dienst, Centre Wagner, Kirchberg,

geeft

* Procestaal: Duits.

HET HOF VAN JUSTITIE (Vierde kamer),

samengesteld als volgt: P. J. G. Kapteyn, kamerpresident, H. Ragnemalm (rapporteur) en K. M. Ioannou, rechters,

advocaat-generaal: P. Léger
griffier: R. Grass

de advocaat-generaal gehoord,

de navolgende

Beschikking

1 Bij op 20 juni 1997 ter griffie van het Hof neergelegd verzoekschrift heeft H. Kuchlenz-Winter krachtens artikel 49 van 's Hofs Statuut-EG hogere voorziening ingesteld tegen het arrest van het Gerecht van eerste aanleg van 16 april 1997, Kuchlenz-Winter/Commissie (T-66/95, Jurispr. blz. II-637; hierna: „bestreden arrest"), houdende verwerping van haar beroep waarin zij het Gerecht verzocht vast te stellen, dat de Commissie verplicht is verzoekster de dekking van het gemeenschappelijk stelsel van ziektekostenverzekering te blijven garanderen, en dat zij gebruik dient te maken van haar recht om bij de Raad een voorstel in te dienen, teneinde ervoor te zorgen dat personen in de situatie van verzoekster de mogelijkheid krijgen, bij dat stelsel aangesloten te blijven, en subsidiair, een verzoek om de Duitse regering attent te maken op de leemte in de nationale regeling op het gebied van de ziektekostenverzekering, en haar te vragen de nodige maatregelen te nemen om die leemte op te vullen.

2 De feiten, zoals blijkende uit het bestreden arrest, kunnen worden samengevat als volgt.

3 Rekwirante, van Duitse nationaliteit, was in 1957, toen zij in het huwelijk trad met de heer Kuchlenz, eveneens van Duitse nationaliteit, ambtenaar van het Hof van Justitie van de EGKS te Luxemburg. In 1958 werd zij overgeplaatst naar de Commissie van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie te Brussel. Haar echtgenoot was in tussentijd ambtenaar van het Europees Parlement geworden en werd in 1963 overgeplaatst naar Luxemburg. Na in totaal iets meer dan zeven jaar voor de Gemeenschappen te hebben gewerkt, gaf rekwirante toen haar ambt op; zij was toen niet langer in eigen naam aangesloten bij het gemeenschappelijk stelsel, maar bleef verzekerd uit hoofde van haar echtgenoot (punten 1 en 2 van het bestreden arrest).

4 Bij arrest van 10 december 1993, definitief geworden op 1 april daaraanvolgend, sprak de Cour d'appel de Luxembourg de echtscheiding tussen rekwirante en de heer Kuchlenz uit. Na die uitspraak kwamen de echtgenoten overeenkomstig de bepalingen van het Duitse burgerlijk wetboek, volgens welke in geval van echtscheiding verevening van pensioenrechten moet plaatsvinden, overeen, het door Kuchlenz van de Gemeenschap ontvangen ouderdomspensioen te delen. Deze overeenkomst werd door de vrederechter te Luxemburg bekrachtigd (punt 3).

5 Overeenkomstig artikel 72, lid 1 ter, Ambtenarenstatuut, bepalende dat de van echt gescheiden echtgenoot van een ambtenaar onder bepaalde voorwaarden aanspraak op de ziektekostendekking kan blijven maken gedurende een periode van maximaal één jaar vanaf de datum waarop de echtscheiding definitief is geworden, bleef rekwirante in het genot van de uitkeringen van het gemeenschappelijk stelsel (punt 4).

6 Als inwoonster van Luxemburg heeft rekwirante tevens recht op aansluiting bij het Luxemburgse wettelijk stelsel van sociale zekerheid (punt 5).

7 Daarentegen heeft zij geen recht op aansluiting bij het Duitse wettelijk stelsel van sociale zekerheid, daar zij in Duitsland niet het daartoe vereiste aantal verzekeringstijdvakken heeft vervuld. Zij voldoet evenmin aan de voorwaarden voor vrijwillige

aansluiting bij dat stelsel, en aangezien zij aan een ernstige ziekte lijdt, weigeren de particuliere ziektekostenverzekeraars haar te verzekeren (punt 5).

8 Op 7 februari 1994 verzocht rekwirante het Parlement en de Commissie haar de mogelijkheid te bieden om ook na het verstrijken van de in artikel 72 van het Statuut gestelde termijn van één jaar aangesloten te blijven bij het gemeenschappelijk stelsel. Toen het tot de Commissie gerichte verzoek stilzwijgend was afgewezen, diende rekwirante op 26 juli 1994 een klacht tegen dat besluit in, die de Commissie bij brief van 11 januari 1995 afwees (punten 6-8).

9 Op 24 februari 1995 stelde rekwirante beroep in bij het Gerecht.

Het bestreden arrest

10 Om te beginnen wees het Gerecht een door de Commissie opgeworpen exceptie van niet-ontvankelijkheid af, volgens welke het beroep tegen het Parlement en niet tegen de Commissie had moeten zijn gericht. Het Gerecht baseerde zich daarvoor op het feit dat de Commissie in haar brief van 11 januari 1995 niet had gesteld onbevoegd te zijn, alsmede op de belangrijke rol van de Commissie in het beheer van het gemeenschappelijk stelsel (punten 28-33).

11 Vervolgens stelde het Gerecht vast, dat de vordering tot vaststelling dat de Commissie verplicht is de dekking van het gemeenschappelijk stelsel ten gunste van verzoekster te handhaven, ontvankelijk was (punt 35).

12 In aanmerking genomen dat de communautaire rechter de gemeenschapsinstellingen geen bevelen kan geven, legde het Gerecht die vordering evenwel aldus uit, dat zij strekte tot nietigverklaring van de handelingen van de Commissie houdende afwijzing van rekwirantes verzoek om haar aansluiting bij het gemeenschappelijk stelsel te laten voortduren (punt 24).

13 Tot staving van deze vordering had rekwirante vier middelen voorgedragen, ontleend aan schending van de zorgplicht, van de beginselen van het vrije personenverkeer en van gelijke behandeling, en aan het bestaan van een eigen recht op pensioen.

14 Met betrekking tot het eerste middel herinnerde het Gerecht eraan, dat de zorgplicht haar grenzen vindt in de geldende regels en dat, in het bijzonder, een verzoeker niet met een beroep op de zorgplicht tegenover een instelling aanspraak kan maken op iets anders dan uit duidelijke bepalingen voortvloeit. Omdat artikel 72, lid 1 ter, Ambtenarenstatuut duidelijk is, besliste het Gerecht, dat rekwirante niet met een beroep op de zorgplicht aanspraak kon maken op handhaving van de dekking van het gemeenschappelijk stelsel na de in die bepaling genoemde periode (punt 43). Het eerste middel werd dus afgewezen.

15 In haar tweede middel stelde rekwirante, dat haar recht van vrij verkeer binnen de Gemeenschap ernstig werd beperkt doordat zij, bij vertrek uit Luxemburg, haar enige dekking tegen ziektekosten zou verliezen.

16 Dienaangaande herinnerde het Gerecht eraan, dat volgens artikel 8 A EG-Verdrag voor het vrije personenverkeer de beperkingen en voorwaarden gelden die bij, onder meer, het afgeleide recht zijn vastgesteld, en dat voor personen die, zoals rekwirante, geen actieve werknemers zijn, het bestaan van een ziektekostenverzekering niet, zoals rekwirante beweerde, een uitvloeisel is van het recht van vrij verkeer (punten 47 en 48).

17 Het Gerecht concludeerde, dat het probleem van de ziektekostenverzekering die rekwirante nodig heeft om zich in haar land van herkomst te kunnen vestigen, geen verband houdt met het beginsel van vrij verkeer, zoals dit in het Verdrag is neergelegd en door het afgeleide recht is geconcretiseerd (punt 50). Ook dit middel werd dus door het Gerecht afgewezen.

18 In haar derde middel had rekwirante gesteld, dat de weigering om haar de mogelijkheid te bieden bij het gemeenschappelijk stelsel aangesloten te blijven, in strijd is met het beginsel van gelijke behandeling, aangezien de voormalige leden van de Commissie, het Hof van Justitie, het Gerecht van eerste aanleg en de Rekenkamer aanspraak kunnen blijven maken op de ziektekostendekking van dat stelsel, wanneer zij niet door een andere openbare ziektekostenverzekering worden gedekt [verordening (EGKS, EEG, Euratom) nr. 2426/91 van de Raad van 29 juli 1991 tot wijziging van verordening nr. 422/67/EEG, nr. 5/67/Euratom tot vaststelling van de geldelijke regeling voor de voorzitter en de leden van de Commissie, de president, de rechters en de griffier van, alsmede de advocaten-generaal bij het Hof van Justitie en de president, de leden en de griffier van het Gerecht van eerste aanleg, en van verordening (EEG, Euratom, EGKS) nr. 2290/77 tot vaststelling van de geldelijke regeling van de leden van de Rekenkamer (PB L 222, blz. 1)].

19 Dienaangaande wees het Gerecht erop, dat er sprake is van schending van het beginsel van gelijke behandeling, wanneer twee categorieën van personen waarvan de rechtspositie en de feitelijke situatie niet wezenlijk verschillen, verschillend worden behandeld (punt 55). Daar de band tussen de ambtenaren en de instellingen niet van tijdelijke aard is, zo vervolgde het Gerecht, verkeren de ambtenaren dus in een andere situatie dan de in verordening nr. 2426/91 bedoelde personen, die een tijdelijk mandaat vervullen (punten 56 en 57). Het Gerecht kwam dus tot de slotsom, dat het beginsel van gelijke behandeling niet was geschonden.

20 In haar vierde en laatste middel had rekwirante gesteld, dat waar zij ingevolge het Duitse echtscheidingsrecht recht had op de helft van het ouderdomspensioen van haar voormalige echtgenoot, zij een eigen recht op pensioen had, zodat de Commissie verplicht was haar als aangeslotene bij het gemeenschappelijk stelsel te behandelen.

21 Het Gerecht stelde vast, dat de bepaling van het toepassingsgebied van het gemeenschappelijk stelsel tot de bevoegdheid van de gemeenschapswetgever behoort en dat een hoedanigheid die enkel onder bij gemeenschapshandelingen vastgestelde voorwaarden kan worden verworven, niet door een beslissing van een nationale rechterlijke instantie kan worden verleend (punt 64). Omdat rekwirante niet voldeed aan de statutaire voorwaarden voor het verkrijgen van een recht op pensioen (punten 61-63), werd ook dit laatste middel afgewezen.

De hogere voorziening

22 In hogere voorziening verzocht rekwirante het Hof, het arrest van het Gerecht te vernietigen en de Commissie in de kosten van beide instanties te verwijzen. Zij stelt, dat het Gerecht de door de vier middelen van het beroep opgeworpen rechtsvragen slecht heeft beoordeeld.

23 De Commissie verzoekt het Hof primair, de hogere voorziening kennelijk ongegrond te verklaren op basis van artikel 119 van het Reglement voor de procesvoering, en subsidiair, het kennelijk ongegrond te verklaren, met verwijzing van rekwirante in de kosten.

Beoordeling door het Hof

24 Ingevolge artikel 119 van het Reglement voor de procesvoering kan het Hof, wanneer de hogere voorziening kennelijk niet-ontvankelijk of kennelijk ongegrond is, ze op ieder moment zonder tot mondelinge behandeling over te gaan, bij met redenen omklede beschikking afwijzen.

25 Voorts kan volgens artikel 51, eerste alinea, van 's Hofs Statuut-EG de hogere voorziening alleen rechtsvragen betreffen en moet zij gebaseerd zijn op middelen ontleend aan onbevoegdheid van het Gerecht, onregelmatigheden in de procedure voor het Gerecht, waardoor aan de belangen van de verzoekende partij afbreuk is gedaan, dan wel schending van het gemeenschapsrecht door het Gerecht. Artikel 112, lid 1, sub c, van het Reglement voor de procesvoering preciseert, dat het verzoekschrift in hogere voorziening de aangevoerde middelen en argumenten rechtens moet bevatten.

26 Uit deze twee bepalingen volgt, dat het verzoekschrift in hogere voorziening nauwkeurig de gewraakte onderdelen van het arrest moet aanduiden, alsmede de argumenten rechtens waarop de vordering tot vernietiging van het arrest is gebaseerd.

27 Een hogere voorziening die slechts de reeds door het Gerecht aangevoerde middelen en argumenten — met inbegrip van die welke zijn gebaseerd op door het Gerecht verworpen feiten — herhaalt of letterlijk overneemt, voldoet niet aan dit vereiste. Een dergelijke hogere voorziening beoogt immers in werkelijkheid slechts een nieuw onderzoek van het bij het Gerecht ingediende verzoek, iets waartoe het Hof op grond van artikel 49 van zijn Statuut-EG niet bevoegd is (zie beschikking van 26 september 1994, X/Commissie, C-26/94 P, Jurispr. blz. I-4379, punt 13).

28 In haar eerste middel, betreffende schending van de zorgplicht, stelt rekwirante, dat het Gerecht inbreuk heeft gemaakt op de verplichting van de communautaire rechter om het recht verder te ontwikkelen. Zij geeft echter niet aan, waarop een dergelijke verplichting zou berusten, en maakt niet duidelijk wat er de inhoud van is. Enerzijds betoogt rekwirante, dat die verplichting het Gerecht ertoe had moeten brengen, de geldende gemeenschapsregeling zo te wijzigen, dat het gemeenschappelijk stelsel ook op haar van toepassing zou zijn. Anderzijds betoogt zij, dat de communautaire rechter op grond van die verplichting gehouden is de gemeenschapsinstellingen op lacunes en zwakke plekken in de gemeenschapsregeling te attenderen, zodat de instellingen die regeling kunnen aanpassen.

29 Wat dit punt betreft, kan worden volstaan met vast te stellen, dat de instellingen en organen van de Gemeenschap dienen te handelen binnen de grenzen van de hun bij gemeenschapshandelingen verleende bevoegdheden, en dat het niet aan de communautaire rechter staat de geldende gemeenschapsregeling te wijzigen. Evenmin bestaat er een verplichting voor de communautaire rechter, zich uit te spreken over de wenselijkheid van een wijziging van die regeling. Het eerste middel is dus kennelijk ongegrond.

30 Met haar tweede middel betoogt rekwirante, dat het recht om vrij op het grondgebied van de lidstaten te verkeren en te verblijven, onvoorwaardelijk is en niet kan worden beperkt doordat de gemeenschapswetgever nog geen regeling heeft getroffen voor de categorie van personen waartoe rekwirante behoort. Voorts betoogt zij, dat een beperking van bedoeld recht een al dan niet rechtstreekse discriminatie van vrouwen vormt.

31 Hier moet worden vastgesteld dat, zoals uit punt 44 van het bestreden arrest blijkt, rekwirante zich hoofdzakelijk bepaalt tot het herhalen van de argumenten die zij voor het Gerecht had voorgedragen. Verder voert zij niets aan ten bewijze dat het Gerecht het recht verkeerd heeft toegepast door vast te stellen, dat rekwirante niet met een beroep op het beginsel van het vrije personenverkeer kon verlangen, dat zij, ofschoon zij niet meer aan de aansluitingsvoorwaarden voldeed, in het genot van de toepassing van het gemeenschappelijk stelsel werd gesteld. Hieruit volgt, dat het tweede middel kennelijk niet-ontvankelijk is.

32 Met betrekking tot het derde middel, betreffende schending van het beginsel van gelijke behandeling, stelt rekwirante, dat er geen principieel verschil bestaat tussen ambtenaren en de in verordening nr. 2426/91 bedoelde personen, omdat de verhouding die tussen deze categorie van personen en de instellingen bestaat, om verschillende redenen kan worden verkort, hetgeen ook bij ambtenaren het geval is.

33 Dit betoog van rekwirante doet niet af aan de beoordeling van het Gerecht, dat de situatie van ambtenaren niet dezelfde is als die van de in verordening nr. 2426/91 bedoelde personen, wier mandaat tijdelijk is, en dat er dus geen sprake is van schending van het beginsel van gelijke behandeling. Dit middel is bijgevolg kennelijk ongegrond.

34 Wat ten slotte het vierde middel betreft, ontleend aan het bestaan van een eigen recht op pensioen van rekwirante, stelt deze dat het Gerecht ten onrechte is uitgegaan van de in het kader van haar echtscheiding getroffen beslissingen, zulks terwijl de rechtsgrond van dat recht gelegen is in de verdeling van de pensioenrechten in de zin van het Duitse burgerlijk wetboek. Door haar nog steeds een gedeelte van het ouderdomspensioen van haar voormalige echtgenoot uit te betalen, zou de Gemeenschap dat recht overigens reeds hebben erkend.

35 De vraag of de verdeling van de pensioenrechten uitvloeisel is van een nationale rechterlijke beslissing of van een overeenkomst tussen de echtelieden dan wel rechtstreeks voortvloeit uit de nationale wetgeving, is voor de beoordeling van het middel niet van belang. Die verdeling kan immers niet tot gevolg hebben, dat rekwirante een recht op pensioen verkrijgt, terwijl dit recht afhankelijk is van de in het Statuut omschreven voorwaarden. De omstandigheid dat het pensioen door de gemeenschapsinstellingen rechtstreeks aan rekwirante wordt betaald, kan niet tot een andere conclusie leiden. Het vierde middel is dus kennelijk ongegrond.

36 In deze omstandigheden moet de hogere voorziening met toepassing van artikel 119 van het Reglement voor de procesvoering gedeeltelijk kennelijk niet-ontvankelijk en gedeeltelijk kennelijk ongegrond worden verklaard.

Kosten

37 Volgens artikel 69, lid 2, van het Reglement voor de procesvoering wordt de in het ongelijk gestelde partij in de kosten verwezen. Om de door het Gerecht genoemde redenen, te weten dat het beroep strekt tot nietigverklaring van een handeling die een einde maakt aan rechten die rekwirante door haar huwelijk met een ambtenaar aan het Statuut ontleende, is op het geding artikel 70 van dat Reglement van toepassing, volgens hetwelk de kosten in ambtenarenzaken door de instellingen gemaakt, ten laste van laatstgenoemden blijven. Ingevolge artikel 122, tweede alinea, van het Reglement is artikel 70 evenwel niet van toepassing op de hogere voorziening door een ambtenaar of ander personeelslid tegen een instelling ingesteld. Daar rekwirante in het ongelijk is gesteld, dient zij dus in de op de hogere voorziening gevallen kosten te worden verwezen.

HET HOF VAN JUSTITIE (Vierde kamer)

beschikt:

1) De hogere voorziening wordt afgewezen.

2) Rekwirante wordt in de kosten van deze instantie verwezen.

Luxemburg, 8 oktober 1998.

De griffier

R. Grass

De president van de Vierde kamer

P. J. G. Kapteyn